

Qualitative Studies (NWSAQs)
ISSN: 1308 724X
ID: 2016.11.4.E0029

Status : Original Study
Received: May 2016
Accepted: October 2016

Esen Ersoy

Belgin Bal İncebacak

Ondokuz Mayıs University, Samsun-Turkey
esene@omu.edu.tr; belgin.bal@omu.edu.tr

<http://dx.doi.org/10.12739/NWSA.2016.11.4.E0029>

OKULÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLİMSEL ARAŞTIRMAYA BAKIŞLARI

ÖZ

Bu çalışmada, okul öncesi öğretmen adaylarının "Bilimsel Araştırma Yöntemleri" dersine yönelik geliştirmiş oldukları projeler ve projelerine olan bakış açıları değerlendirilmiştir. Çalışma grubu, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Okul Öncesi Öğretmenliği üçüncü sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. "Bilimsel Araştırma Yöntemleri" dersi Eğitim Fakültelerinde üçüncü sınıf öğrencilerinin güz döneminde [5. Yarıyıl] almış oldukları bir derstir. Çalışmada elde edilen veriler nitel araştırma yöntemlerinden olan içerik analiz ile değerlendirilmiştir. Okul öncesi öğretmen adaylarının geliştirmiş oldukları projelerinde elde edilen veriler içerik analizi yapılarak; temalar belirlenmiş ve yorumlanmıştır. Elde edilen bulgular, okul öncesi öğretmen adaylarının dönem boyunca derste aktif olmalarının yeni öğrenmeler açısından olumlu olduğunu ortaya çıkartmıştır. Dönem sonunda proje ile dersin değerlendirilmesinin derse olan bakışı ve ön yargıyı pozitif yönde etkilediği söylenebilir. Sonuçta, "Bilimsel Araştırma Yöntemleri" dersinin proje ödevi ile işlenmesinin okul öncesi öğretmen adaylarına olumlu katkılar sağladığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Okul Öncesi Öğretmen Adayları, Proje, Nitel Araştırma, Öğrenci

THE VIEWS OF PROSPECTIVE PRESCHOOL TEACHERS ON SCIENTIFIC RESEARCH

ABSTRACT

This study evaluates the projects conducted by prospective preschool teachers in "Scientific Research Methods" course and their views on these projects. The study group consists of third year students, who study at the Department of Elementary Preschool Teaching in the Faculty of Education of Ondokuz Mayıs University. "Scientific Research Methods" is a course, which the third year students take in the fall semester (the 5th semester) in the Faculty of Education. The data retrieved in the study were evaluated via content analysis, which is one of the qualitative research methods. The findings obtained from the projects carried out by the prospective preschool teachers went through content analysis; themes were determined and interpreted. Furthermore, findings revealed that it positively affects prospective preschool teachers in terms of their new learning's when they are active in this course throughout the semester. The evaluation of the project and course at the end of the semester positively affect their views and prejudice towards the course. The results suggest that instructing "Scientific Research Methods" course through project based assignments positively contributes to the prospective preschool teachers.

Keywords: Scientific Research Methods, Prospective Preschool Teachers, Project, Qualitative Study, Student

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Bilim, toplumu ve insanı araştırma konusu yapan gözlem ve deneylere dayanarak sistematik bir yöntemle elde edilen doğrulanabilir bilgiler bütünü olarak tanımlanabilir. Bilimi daha net tanımlarsak bilimsel yöntemlerle elde edilmiş ve doğrulanabilir bilgi bütünüdür. Bilimsel bilgi bilim insanları tarafından belirli yöntemler ile toplanan ve doğruluğu her zaman kontrol edilebilecek bir bilgidir. Günümüzde teknoloji ve bilimin ilerlemesi ile birlikte insanların bilime olan merakı artmakta ve birçok alanda araştırma yapılması gerekmektedir. Bu süreçte bilginin artması ve bilgiye ulaşma sürecinin de çeşitlenmesi ile bilimsel araştırma yöntemleri dersi gibi derslerin sürece alınmasını zorunlu hale getirmiştir. Zorunlu hale gelen bu derslerde eksikliklerin giderilmesi için bu derslerin etkililiğinin belirlenmesi üzerine çalışma yapmayı gerekli hale getirmiştir. Büyüköztürk (1999:263) günümüz eğitim sisteminin genel amacının bilgiyi üreten, ürettiği bilgiyi paylaşan, araştıran, bilimsel tutum ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmek olduğunu belirtmiştir. Bu amaca uygun olarak eğitim fakültelerinde bilimsel araştırma dersi konulmuştur. Bu dersin konulmasında yaşamımızda birçok problemin olması ve süreçte neler yapılacağıının belirlenmesi olmuştur.

Yaşadığımız dünyada insanoğlu birçok problem ile karşı karşıya kalmaktadır. Karşısına çıkan bu problemlerin varlığını sezmesi, problemi tanımlayabilmesi, problem durumu hakkında hipotezler kurması, problemi etkileyecek belirli değişkenleri belirleyebilmesi, değişkenler arasında var olan bağlantıları çözebilmesi gerekmektedir (Yaşar, 2014:110). Bu bağlantıları kurması ve problem durumu ile baş etmeyi becerebilmesi için bireylerin bilimsel bilgiyi kullanacağı bilimsel araştırma yöntemlerini bilmesi gerekmektedir. Bu becerinin öğretilmesi için lisans ve lisansüstü eğitimlerde bilimsel araştırma yöntemleri dersi verilmektedir. Bu derslerde öğrencilerin bir problem durumunu hakkında fikir yürütmeleri, bilimsel süreç içinde hipotezlerini belirlemesi, sorunu çözebileceği yöntemi belirlemesi ve uygun araştırma yöntemi ile verilerini toplayacağını belirlemesi öğrenmektedir. Daha sonra bu sonuçları nasıl raporlaştıracağını bilmesi gerekmektedir.

Nicel araştırmalarda veri toplamak ve toplanan verilerin analizlerinin yapılması için belli bir matematik bilgisinin olması gerekmektedir. Bu yüzden okulöncesi öğrencilerinin genelde sözel ağırlık bölümlerden gelmeleri bu dersi sevmemelerine ve almaktan çekindikleri dersler arasına girmesine sebep olmuştur. Kiely ve Mullins [2005:275], Meyer ve diğ. (2005:232) özellikle nicel araştırma teknikleri ile veri toplayan ve kurdukları hipotezleri istatistiksel olarak analiz etmede matematik ve istatistik bilgisine yeterli düzeyde sahip olmayan öğrencilerin bu dersi öğrenmede güçlük çektiklerini belirtmişlerdir. Bu açıdan öğrencilerin bu derste araştırmanın nasıl yapılacağıının ve istatistiksel olarak analizlerinin nasıl yapılması gerektiği hakkında iyi bir ders almaları önem arz etmektedir. Yeterli düzeyde öğrenme gerçekleşmediğinde Astramovich ve diğ. (2004:128) öğrencilerin bu derse olan ilgi ve tutumlarının olumsuz ve düşük düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Saracaloğlu ve diğ. (2005:195) yapmış oldukları bir çalışmada öğrencilerin bilimsel araştırma eğitimine yönelik birçok problem yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu problemlerin önüne geçmek ve süreçteki eksikliklerinin farkına varmaları için okulöncesi öğrenciler ile çalışma yapılması planlanmıştır. Eğitim fakültelerinde öğrenim gören bu öğrencilerin bilimsel araştırma sürecinde ölçme ve değerlendirmeleri doğru şekilde yapmaları ve süreci sağlıklı şekilde öğrenmeleri gerekmektedir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu araştırmmanın genel amacı eğitim fakültesinde okuyan okulöncesi öğretmenliği öğrencilerinin yükseköğretim programına göre harılanmış olan programda zorunlu bir ders olan bilimsel araştırma öğretimi dersinde yaptıkları araştırmaları, genel kurallara uyma, problem durumu belirleme, yöntem belirleme, verileri nasıl analiz edeceklerini belirleme, bulguları yorumlama ve sonuçları tartışma ayrıca bütün olarak raporlarına eklenmesi gereken belgeleri ekleyip eklemediklerini belirlemek amaçlanmıştır. Okulöncesi öğrencilerinin bir bilimsel araştırma yaptıklarında nelere dikkat ettikleri, eksiklikleri ve olumlu olarak uyguladıkları süreçler hakkında bilgi sahibi olunacaktır. Öğrencilerin bu ders sonuna yerli bilgi elde edip etmediği belirlenecektir.

Bilgi çağında elde edilen bilgileri ortaya koymada birçok eksiklikler olduğunu [Çetin ve Dikici, 2014:992] ve bu eksiklikleri gidermek için müfredata koyulan bilimsel araştırma yöntemleri dersinin etkililiğinin belirlenmesi sürecin sağlıklı şekilde yürütülmesi için gerekli olan bir çalışma olacağı düşünüldüğünden bu çalışma yapılmıştır.

3. YÖNTEM (METHOD)

Araştırmanın bu bölümünde yöntem başlığı altında araştırma modeline, çalışan çalışma grubuna, veri toplama araçlarına, toplanan verilerin nasıl analiz edildiğine değinilmiştir. Bu bölüm ile ilgili ayrıntılı bilgi aşağıda verilmiştir.

- **Araştırmanın Modeli:** Araştırma modeli, Büyüköztürk ve diğ. (2012:259) tarafından araştırmacının hipotezini test etme fırsatı sağlayan bir plan olarak tanımlanmıştır. Bu araştırmada model, durum çalışması olarak belirlenmiştir. Durum çalışması araştırma modeline uygun olarak var olan durum hakkında derinlemesine bilgi sunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005:277; Patton, 1990:384; Cohen ve Manion, 1997:106). Durum çalışması, var olan durumun sınırlarının belirlenmesi, araştırmadan elde edilecek olan olduğunun ve veri setinin belirlenmesi, bunlar sonucunda verilen sonuçlandırılması ve yorumlanması aşamalarını içerir (Denzin ve Lincoln, 1996:103; Bassegy, 1999:66). Bu çalışmada uygulanan yöntemin etkililiğini inceleyip öğrenci çalışmalarını derinlemesine analiz edildiği için durum çalışması yöntemi tercih edilmiştir. McMillan (2000), durum çalışmalarını bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın, sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlamaktadır.
- **Çalışma Grubu:** Araştırmanın çalışma grubunu Ondokuz Mayıs Üniversitesinde öğrenim gören, 2015-2016 eğitim-öğretim yılı, okul öncesi öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim görmekte olan 56 üçüncü sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubu oluşturulurken seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Örneklemede temel alınan grubun örnekleme için seçilme olasılıklarının eşit olduğu Seçkisiz Olmayan Örnekleme türlerinden biri olan amaçsal örnekleme, Büyüköztürk vd. (2012:258)'ne göre derinlemesine araştırma yapabilmek amacıyla çalışmanın amacı bağlamında bilgi açısından zengin durumların seçilmesi durumlarında kullanılmaktadır. Bu amaçla Okulöncesi öğretmenliğinde öğrenim gören ve Bilimsel araştırma dersini alan öğrenciler araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuşlardır. Çalışma grubundaki 56 öğrenci 3, 4, 5 ve 6'lı gruplar halinde çalışmışlardır.

- **Veri Toplama Araçları:** Okul öncesi öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim görmekte olan 56 üçüncü sınıf öğrencisinin bilimsel araştırma dersinde dersi öğrendiklerine dair öğretim elamanına sunmuş oldukları raporlar araştırmanın verilerini oluşturmaktadır. Toplamda 19 tane grubun hazırladığı rapor incelenmiştir.
- **Verilerin Analizi:** Okul öncesi öğretmenliği Bölümü'nde öğrenim görmekte olan öğrencilerin raporlarının incelenmesi ve dersin etkililiğinin belirlenmesi için nitel araştırma yöntemlerinden betimsel analiz yapılmıştır. Öncelikle Bilimsel araştırma dersinin içeriğinde anlatılan konular belirlenmiştir. Daha sonra Niyazi Karasar'ın Araştırmalarda rapor hazırlama kitabının içeriğinden yola çıkarak temalar belirlenmiştir. Karasar (2014:10) kitabında bir araştırma raporunda olması gerekenleri sıralamıştır. Bu çalışmada öğrencilerin sunmuş oldukları rapor ödevleri Karasar'ın (2014:32) belirttiği basamakları içerip içermediği analiz edilerek tablolastırılmıştır. Veriler iki araştırmacı tarafından sırası ile incelenmiş ve ortak olunan temalar dikkate alınarak değerlendirilmeler yapılmıştır.

4. BULGULAR VE TARTIŞMALAR (FINDINGS AND DISCUSSIONS)

Karasar'ın (2014:10) belirttiği basamakları içerip içermediği analiz edilen bu çalışmada veriler 6 tema altında incelenmiştir. Bu temalar araştırma raporunun ilk aşaması olan içerik, problem durumu, yöntem, bulgular, sonuç ve yorumlama teması altında yapılandırılmıştır. Her bölüm kendi içinde kategori, alt kategori ve kod olarak içerik analizi ile çözümlenmiştir.

Bu bölümler sırası ile incelenecektir. Aşağıdaki tabloda içerik teması altında belirlenen kategori, alt kategori ve kodlar sıralanmıştır.

- **İçerik Teması:** Bu tema altında içerik ve düzen hakkında başlıklar yer almaktadır. Genel olarak alt başlıklar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.
Tablo 1 incelendiğinde içerik temasında düzen kategorisinde öğrencilerin önsöz, özet, içindekiler, tablo ve şekiller listesi, giriş, problem durumu, ilgili alan yazın, amaç, önem, sınırlılıklar, varsayımlar, tanımlar, yöntem, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri analizi, bulgular, sonuçlar ve yorumlar, kaynakça, ekler ve yazım kuralları kullanımı açısından öğrenci raporları incelendiğinde tamamının bu basamaklara göre raporlarını teslim ettikleri görülmüştür. Öğrenciler pek çok alanda %100 başarı sağlamışlardır. Sadece öğrencilerin %21'inin çalışmasının sonuna uyguladığı ölçme aracını koyduğu görülmektedir. Öğrenciler varsayımlar ve tanımlar kategorisi için hiçbir veri yazmamışlardır. Geçersiz ölçekler hakkında öğrencilerin %94,7'si geçersiz ölçeklerin verilerden atıldığını belirtmişlerdir. Yazım kurallarına dikkat etme kategorisinde iki yana yaslama açısından bir grup her grubun başarılı olduğu görülmektedir. Punto büyüklükleri bakımından incelendiğinde %89,4'ün başarılı oldukları belirlenmiştir. Satır aralığını belirleme aşamasında her grup başarılı olmuştur.

Tablo 1. İçerik temasına ait frekans ve yüzde değerleri
(Table 1. Content Belongs to contact frequency and percentage values)

Tema	Kategori	Alt Kategori	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
İçerik	Düzen	Önsöz	Teşekkür	19	100
		Özet	Özet	1	5,2
		İçindekiler	İçindekiler	19	100
		Tablo Ve Şekiller Listesi	Tablo Ve Şekil	19	100
		Giriş	İçerik	19	100
		Problem Durumu	Problem Cümlesi	19	100
		İlgili Alan Yazın	Çalışmalar	19	100
		Amaç	Amaç	19	100
		Önem	Önem	19	100
		Sınırlılıklar	Çalışma Grubu	19	100
			Çalışma Zamanı	13	68,4
			Kullanılan Ölçme Aracı	19	100
			Geçersiz Ölçeklerin Atımı	18	94,7
		Varsayımlar	Varsayım	0	0
		Tanımlar	Tanım	0	0
		Yöntem	Yönteme Giriş	19	100
		Çalışma Grubu	Katılımcılar	19	100
		Veri Toplama Aracı	Ölçme Aracı	19	100
		Veri Analizi	Analiz	19	100
		Bulgular	Değişkenler	19	100
		Sonuçlar Ve Yorumlar	Değerlendirme	19	100
		Kaynakça	Kullanılan Kaynaklar	19	100
		Ekler	Uygulanan Ölçme Araçları	4	21,0
		Yazım Kuralları	İki Yana Yaslı	18	94,7
			Punto Büyüklüğü	17	89,4
			Satır Aralığı	19	100

- **Problem Durumu Teması:** Bu tema altında problem cümlesi, amaç, önem, sınırlılıklar ve içerik hakkında kategorilere ayrılmıştır. Aşağıdaki tabloda ayrıntılı şekilde grup çalışmaları değerlendirilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin problem durumu açısından çalışmaları problem cümlesi, amaç, önem, sınırlılıklar ve içerik kategorileri altında değerlendirildiği görülmektedir. Problem cümlesi açısından incelendiğinde öğrencilerin %57,8'inin problem cümlelerini tek bir soru cümlesi ile açıkladıkları görülmüştür. %21'in problem durumunu problem cümlesinin yanında metin ile açıkladığı belirlenmiştir. %73,6'sının problem cümlesinin yanında alt problemlere yer verdikleri belirlenmiştir. Amaç ve önem kategorisinde öğrencilerin tamamının başarılı oldukları görülmüştür. Önem kategorisinde 2 grubun yani öğrencilerin %10,5'i ölçme araçlarının güvenilirlik ve geçerlilik analizlerinden bahsetmişlerdir. Öğrencilerin sınırlılıkları

kategorisinde bütün grupların çalışma grubunu ve çalışma zamanlarını belirttikleri görülürken %89,4'ün ölçme aracını tanıttığını görülmüştür. Bilgisinin sunumu aşamasında bilime katkısından öğrencilerin %84,2'si anlatım yapmıştır. Kaynak kullanımı açısından öğrencilerin hepsi kaynak kullanmıştır fakat %57,8'i kaynakları doğru şekilde kullanmışlardır. Öğrencilerin aktarım türleri olarak raporları değerlendirildiğinde bütün grupların tamamı hem doğrudan hem de direk alıntılara yer verdikleri belirlenmiştir

Tablo 2. Problem durumu frekans ve yüzde tablosu
(Table 2. Problem status and percent frequency table)

Tema	Kategori	Alt Kategori	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
Problem Durumu	Problem Cümlesi	Tek Cümle	Soru	11	57,8
		Metin	Yazı	4	21,0
		Alt Problem	Alt Problemler	14	73,6
	Amaç	Amacı Belirtme	Amaç	19	100
		Uygulama	Ölçme Aracı	19	100
		Literatür Desteği	Literatür	19	100
		Bilginin Sunumu	Bilime Katkı	16	84,2
		Aktarım	Doğrudan Alıntı	19	100
			Dolaylı Alıntı	19	100
	Önem	Önemin İfadesi	Önem	19	100
		Geçerlilik	Geçerlilik	2	10,5
		Güvenirlilik	Güvenirlilik	2	10,5
	Sınırlılıklar	Çalışma Grubu	Grup	19	100
		Çalışma Zamanı	Zaman	19	100
		Kullanılan Ölçme Aracı	Araç	17	89,4
	İçerik	Ana Bölümler	Bölüm	19	100
		Alt Bölümler	Alt Bölüm	19	100
Kaynak Kullanımı	Kaynak	Alıntı	11	57,8	

- **Yöntem Teması:** Yöntem teması altında öğrencilerin çalışmaları çalışma grubu, araştırma modeli, veri toplama araçları ve verilerin analizi kategorilerine ayrılmıştır. Bu kategorilere ait açıklamalar aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Yöntem temasına ait raporlar incelendiğinde çalışma grubu, araştırma modeli, veri toplama aracı ve verilerin analizi olarak kategorilere ayrılmışlardır. Çalışma grubunu her öğrenci grubunun tamamı belirtmiştir. Evren ayrımını ise öğrencilerin %26,3'ü yapmıştır. Öğrencilerin %31,5'i de örneklem durumu hakkında bilgi vermişlerdir. Öğrenciler araştırma modeli nitel ve nicel olarak ikiye ayrılmıştır. Öğrencilerden sadece bir grup nitel desen ile ilgili çalışma yaparken geriye kalan bütün grupların nicel çalışma yaptıkları belirlenmiştir. Nicel desende açısından öğrenciler yöntem olarak 84,2'si betimsel yöntemi kullandıklarını belirtmişlerdir. Nitel yöntemde ise görüşmeden bahsetmişlerdir. Evren ve örneklem olarak incelendiğinde her grup çalışma grubundan bahsetmiştir. 5 grup evrenden bahsederken

6 grupta örneklem grubundan bahsetmişlerdir. %26,3 ilkököl grubu ile çalışırken, %42,1'i ortaokul öğrencileri, %31,5'i lise öğrencileri ile çalışma grubunu belirlemiştir. Veri toplama araçları açısından değerlendirildiğinde %57,8'i anket uyguladıklarını belirtirlerken, %42,1'i ölçek uyguladıklarını belirtmişlerdir. Verilen çözümlenmesi açısından raporlar incelendiğinde öğrencilerin tamamı yüzde ve frekans olarak verilerinin çözümledikleri görülmüştür. Bunun yanında %73,6'sı ölçeklerindeki madde aralıklarına göre değerlendirmelerini yorumlamışlardır. %31,5'i ölçeklerinin boyutlarına göre kategori belirlemiştir. Sadece bir grup çalışmaya gruplarının verilerinin standart sapmasını ve aritmetik ortalamasını hesaplamıştır. Süre olarak incelendiğinde tüm gruplar araştırmalarının ne kadar sürdüğünü hangi zaman aralıkları içinde verilerin topladıkları ve hangi eğitim öğretim döneminde verilerini topladıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3. Yöntem temasına ait yüzde ve frekans değerleri
(Table 3. Belongs to contact methods percent and frequency values)

Tema	Kategori	Alt Kategori	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)	
Yöntem	Çalışma Grubu	Çalışma Grubu	Grup	19	100	
		Evren	N	5	26,3	
		Örneklem	N	6	31,5	
		İlkokul	İlk Kademe	5	26,3	
		Ortaokul	İkinci Kademe	8	42,1	
		Ortaöğretim	Lise	6	31,5	
	Araştırma Modeli	Nitel	Betimsel	16	84,2	
		Nitel	Görüşme	1	5,1	
	Veri Toplama Aracı	Anket	Araç	11	57,8	
		Ölçek	Araç	8	42,1	
		Kodlama	Kod	19	100	
		Zaman	Süre	19	100	
		Uygulayıcı	Araştırmacı	19	100	
	Veri Analizi	Analiz Türü	Frekans		19	100
			Yüzde		19	100
			Tablo		19	100
			Grafik		5	26,3
			Şekil		5	26,3
		Analiz	Aralık Belirleme		14	73,6
			Kategori Belirleme		6	31,5
Aritmetik Ortalama				1	5,2	
Standart Sapma				1	5,2	

- **Bulgular Temaları:** Bu bölümde öğrencilerin verilerini nasıl analiz ettikleri, tablo oluşturmaları, tablo yorumlamalarına göre analiz edilmiştir. Tablo 4 incelendiğinde analiz türü, değişkenler, tablo oluşturma ve tablo yorumlama kategorilerinin olduğu görülmektedir. Analiz türü olarak öğrencilerin betimsel analiz yaptıkları, kodlama (%31,5), yüzde ve frekans değerlerini (%100)

olarak analiz etmişlerdir. Değişkenler bazında değerlendirildiğinde cinsiyet, sınıf ve yaş olarak %100 hepsi gruplamıştır. Bir grup yani %5,2'si medeni durum, anne-baba durumu değişkenlerine göre ayırmıştır. Tablo oluşturma aşamasında tabloya başlık ekleme, değişkenleri belirleme, yüzde ve aralıkları belirleme aşamasında sıkıntı yaşamadıkları görülmüştür. Tabloda aralık oluşturma kategorisinde öğrencilerin %68,7'sinin başarılı oldukları görülmüştür. Tabloya başlamadan tabloya giriş cümlesi mahiyetinde açıklama yapan sadece % 21'lik öğrenci grubudur. Tablo yorumlamada her grubun başarılı oldukları belirlenmiştir. Öğrencilerin uyguladıkları verilerin yorumlanması aşamasında her grubun başarı sağladığı görülmektedir. Öğrenciler hem en yüksek-en düşük puan türü olarak öğrenci puanlarını belirtmişler hem de öğrenci bazında ve soru bazında başarı sıralamasına yer vermişlerdir.

Tablo 4. Bulgular temasına ait frekans ve yüzde değerleri
(Table 4. Findings on the theme percent and frequency values)

Tema	Kategori	Alt Kategori	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)	
Bulgular	Analiz türü	Betimsel	Frekans	19	100	
			Yüzde	19	100	
			Kodlama	5	31,5	
	Değişkenler	Değişkenler	Cinsiyet	19	100	
			Sınıf	19	100	
			Yaş	19	100	
			Medeni Durum	1	5,2	
			Anne baba durumu	1	5,2	
	Tablo oluşturma	Tablo yapma	Değişken	19	100	
			Yüzde	19	100	
			Aralık	13	68,7	
			Tablo başlığı	Başlık	19	100
	Tablo yorumlama	Tablo girişi açıklama	Açıklama	4	21,0	
			Tablo yorumlama	Yorum	19	100
			En yüksek-En düşük puan	Puan	19	100
			Öğrenci bazında değerlendirme	Öğrenci	19	100
Cevaplar bazında değerlendirme	Cevap	Cevap	19	100		

- **Sonuç ve Yorum Teması:** Bu bölümde elde edilen verilerden yola çıkılarak genel değerlendirme, yorumlama ve literatür desteğine yer verilmiştir. Tablo 5 incelendiğinde, genel değerlendirme kategorisinde öğrenci grupları sonuçlara hem olumlu hem de katkı getirecek değerlendirmeler eklemişlerdir. Yorumlama kısmında öğrencilerin yaptıkları çalışmaya uygun literatür desteği verdikleri görülmüştür. Farklı kaynaklardan sonuçlarını desteklemek için kullanmışlardır, ama yurt dışı kaynak kullanan grup olmamıştır.

Tablo 5. Sonuç ve yorum temalarına ait frekans ve yüzde değerleri
(Table 5. Belonging to result and themes percent and frequency values)

	Kategori	Alt Kategori	Kod	Frekans (f)	Yüzde (%)
Sonuç ve Yorum	Genel değerlendirme	Sonuç	Katkı	19	100
			Olumlu	19	100
	Yorumlama	Yorum	Literatür desteği	19	100
			Sonuç	19	100
	Literatür desteği	Farklı kaynaklar	Yurt içi	19	100
			Yurt dışı	-	-

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS)

Bu tema altında içerik, problem durumu, yöntem, bulgular, sonuç ve yorumlama teması altında yapılandırılmıştır. Genel itibari ile içerik teması altında birkaç basamak haricinde başarılı şekilde öğrendikleri görülmüştür. Öğrenciler genel itibari ile çalışmanın öz sözünü yazmışken, özet yazmayı ihmal etmişlerdir. Çünkü öğrenciler öz sözde kısaca ne yaptıklarını özetle yazdıkları için onun için ayrı başlık açacaklarını düşünmemiş olabilirler. İçerik oluşturma konusunda çok başarılı oldukları belirlenmiştir.

Öğrencilerin belirledikleri problem durumları incelendiğinde bazı öğrencilerin problem durumu için uzun bir metin oluşturdukları bazı öğrencilerin ise sadece bir cümle ile ifade ettikleri görülmüştür. Öğrenciler alan yazından araştırma yaptıkları konular hakkında literatür desteği bulmuşlardır. Sınırlılıkları açısından bakıldığında öğrenci gruplarının çalışma gruplarından kesinlikle bahsettikleri bazılarının bunun yanında evren ve örneklem ifadelerini kullandıkları görülmüştür. Bu o öğrencilerin Yüksek Öğretim kurumundaki tezlere baktıkları ve onların sıralamasını takip ettikleri düşünülebilir. Öğrencilerin varsayım ve tanımlara yer vermedikleri dikkat çekmektedir. Öğrencilerin bu başlığın içinde neye dikkat edeceklerini bilmemeleri bu başlıklara yer vermemelerine neden olmuş olabilir.

Bilgisinin sunumu aşamasında bilime katkısından öğrencilerin %84,2'si anlatım yapmıştır. Geriye kalan gruplar var olan durum hakkında tarama yapmaktan öteye gidememişlerdir. Öğrenciler kaynaklardan alıntılarda hem doğrudan alıntılara hem de dolaylı alıntılar ile çalışmalarını yaptıkları görülmüştür. Öğrencilerin sadece %10,2'si uyguladıkları ölçeğin güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olduğundan bahsetmişlerdir. Geriye kalan öğrencilerin hiçbiri bu konuya değinmemiştir. Makale ve tezlerden buldukları ölçek ya da anketlerin geçerli ve güvenilir olup olmadığını kontrol etmeden uygulayarak sürece başlamışlardır.

Öğrenciler ölçek bulmaya odaklandıkları için kendi yaş gruplarına ölçek uygulayamayacakları düşüncesi ile genelde tutum, kaygı, benlik ölçeği gibi duyuşsal özelliklere hitap eden ölçekleri tercih etmişlerdir. Bu süreçte ilkökul, ortaokul ve lise öğrencilerine uygulamalar yapmışlardır.

Topladıkları verilerin analizinde genellikle yüzde frekans üzerinden gitmişlerdir. Değişken olarak öğrencilerin cinsiyet, sınıf ve yaş aralıkları ağırlıklı olarak incelenmiştir. Sadece bir grup ölçeğindeki maddelerden ötürü anne baba ve medeni durumları hakkında bilgi alıp ona göre verilerini analiz etmişlerdir. Öğrencilerin kolay ulaşılabılır literatür desteklerini kullandıkları görülmüştür. Lisans

düzeyinde olmaları ya da yeterli yabancı dil düzeylerinin olmaması nedeniyle yurtdışı kaynak kullanmadıkları belirlenmiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemleri dersini aldıktan sonra bir probleme bakış açıları ve problemi çözmek için yapacakları işlemleri belirlemelerinde farklılıklar olduğu belirlenmiştir. Bu ifadeyi de öğrencilerin özsözlerinde belirttikleri açıklamalara dayanarak söylemekteyiz. Sonuç itibari ile bilimsel araştırma dersi alan öğrenci grubunun araştırma yöntemlerini ve raporlaştırma sürecinde daha başarılı oldukları düşünülmektedir. Öğretmen yeterlilikleri ve eğitim fakülteleri lisans programının amaçları birbirine paralel gitmektedir (Eti ve Gündoğdu, 2016:138). Öğretmen yeterliliklerinden biri araştırma yapmak ve bu sonuçları raporlandırmaktır. Bu ders ile öğrenciler süreçte başarılı bir zaman geçirdikleri belirlenmiştir. Eti ve Gündoğdu'nun (2016:122) Araştırma projeleri dersi için benzer bir çalışma ile öğrenci görüşlerini almışlardır. Öğrenciler süreçte araştırma yaptıklarında bakış açılarının değiştiğini belirtmişlerdir. Olaylara farklı bakış açıları ile baktıklarını belirtmişlerdir. Aynı şekilde yapılan bu eğitim sonrasında öğrencilerin sosyal olarak projelere farklı bakış açıları ile baktıklarını belirtmişlerdir.

MEB (2008:25), okul öncesi öğretmenin sahip olması gereken özel alan yeterliklerinden biri olarak mesleki gelişimi sağlama yeterliği başlığı altında "bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerine göre hazırlanmış okul öncesine yönelik proje, makale gibi ürünler ortaya koyar" ve "alanıyla ilgili akademik düzeyde çalışma yapar" göstergeleri yer almaktadır. Bu amaca uygun olarak öğrenciler akademik düzeyde çalışma yapmışlardır. Kendi alanlarının dışında da çalışmalar yaptıkları gözlemlenmiştir. Bu süreçte kendi çalıştıkları yaş grubunun küçük olması bu tarz çalışmalarını ilk defa yaptıkları için kaçınılmaz olabilecekleri düşünülmektedir. Benzer şekilde YÖK [2007:23], okul öncesi öğretmenliği lisans programı ders içeriğinde Araştırma Projesi derslerinin; okul öncesi alanında araştırma planlama, veri toplama, yapılan çalışmaları raporlaştırma, verileri toplanan projenin uygulanması, değerlendirilmesi, raporlaştırılması ve sunulması süreçlerini kapsadığını belirtmiştir. Bu derse yardımcı olacak ana derslerden biri olarak bilimsel araştırma yöntemleri dersi öğrencilerin araştırma projeleri dersi için başarı düzeylerini arttıracakları düşünülmektedir. Çünkü süreçte öğrenciler araştırma projeleri dersinin gerekli olan tüm becerilerini süreçte kullanmış ve birebir uygulama yapma şansı bulmuşlardır.

Genel bir sonuç olarak süreç başarılı şekilde sürdürülmüştür ve dersin etkili olduğu söylenebilir.

NOT (NOTICE) :

Bu çalışma, 11-14 Mayıs 2016 tarihleri arasında Muğla'da yapılan 15. Uluslararası Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulduktan sonra genişletilmiş ve yeniden yapılandırılmıştır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

- Astramovich, R.L., Okech, J.E.A., and Hoskins, W.J., (2004). Counselor educators' perception of their doctoral course work in research methods. *Guidance ve Counseling*, Volume:19, pp:124-131.
- Bassegy, M., (1999). Case study research in educational settings. USA: Open University.
- Büyüköztürk, Ş., (1999). İlköğretim okullarındaki öğretmenlerin araştırma yeterlilikleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, Cilt:18, ss.257-269.

- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F., (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Cohen, L. and Manion, L., (1997). Research methods in education. London: Routledge.
- Çetin, Y. ve Dikici, R., (2014). Eğitim bilimlerinde araştırma yöntemleri dersinin etkililiği. Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:22 Sayı:3, ss:981-994.
- Denzin, N.K. and Lincoln, Y.S., (1996). Strategies of qualitative inquiry. London: Sage Publications.
- Karasar, N., (1999). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel, Ankara.
- Karasar, N., (2014). Araştırmalarda Rapor Hazırlama. Ankara: Nobel yayıncılık
- Kiley, M. and Mullins, G., (2005). Supervisors conceptions of research: What are they? Scandinavian Journal of Educational Research, Volume:49, Number:3, pp: 245-262.
- Mcmillan, H.J., (2000). Educational research: fundamentals for the consumer (3rd ed.). New York: Longman.
- Meyer, J.H.F., Shanahan, M.P., and Laugksch, R.C., (2005). Students' conceptions of research I: A qualitative and quantitative analysis. Scandinavian Journal of Educational Research, Volume:49, Number:3, pp:225-244.
- Miles, M.B. and Huberman, A.M., (1994). Qualitative data analysis: A sourcebook of new methods (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Patton, M.Q., (1990). Qualitative Evaluation and Research Methods. USA: Sage.
- Saracaloğlu, A.S., Varol, S.R. ve Ercan, İ.E., (2005). Lisansüstü eğitim öğrencilerinin bilimsel araştırma kaygıları araştırma ve istatistiğe yönelik tutumları ile araştırma yetenekleri arasındaki ilişki. Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:17, ss:187-199.
- Yaşar, M., (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersine Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması: Geçerlik ve Güvenirlik. Eğitim Bilimleri Araştırma Dergisi, Cilt:4, Sayı:29, ss:109-129. <http://ebad-jesr.com/>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2005). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) (2008). Öğretmen yeterlikleri. Ankara: MEB Yayınları.
- Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) (2007). Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları Ankara.
- Eti, İ. ve Gündoğdu, S., (2016). Okul öncesi öğretmenliği dördüncü sınıf öğrencilerinin araştırma projesi dersine ilişkin görüş ve önerileri. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:16, Sayı:1, ss:121-139.